

ЗАКОН О ПОЉОПРИВРЕДНИМ ЗАДРУГАМА

(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/2008, 106/2009, 78/2011 и 01/2024)

Неслужбени - интегрални текст

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање пољопривредних задруга, дјелатност, сједиште и фирма, стицање и престанак статуса задругара, управљање задругом, имовина и престанак задруге, обављање задружне ревизије, као и друга питања од значаја за функционисање задруге.

Члан 2.

Пољопривредна задруга (у даљем тексту: задруга) је облик организовања добровољно удружених чланова (у даљем тексту: задругари), да би задовољили своје заједничке економске, социјалне и културне потребе и циљеве, заједничким посједовањем и демократским контролисаним привређивањем.

Члан 2а.

(1) Пољопривредна задруга је правно лице и може се основати као општа, специјализована и сложена задруга.

(2) Општа пољопривредна задруга производи, откупљује, складишти, прерађује и продаје пољопривредне, прехранбене и друге производе, снабдијева задругаре и пољопривредне произвођаче са репродуктивним материјалом, енергентима, средствима за производњу, опремом, дијеловима за пољопривредну механизацију и другом робом, врши промет роба и услуга, пружа стручне и савјетодавне услуге задругарима и пољопривредним произвођачима у организовању производње и врши друге послове од интереса за пословање задруге.

(3) Специјализована пољопривредна задруга обавља послове из става 2. овог члана за једну врсту дјелатности по којој се одређује врста задруге (ратарска, воћарска, виноградарска, сточарска, пчеларска и друга).

(4) Сложена пољопривредна задруга је задруга коју оснивају најмање двије задруге с циљем заједничког наступа на тржишту, повећања конкурентности и остварења других заједничких циљева, а која у свом пословном имену садржи ријечи: „сложена пољопривредна задруга“.

Члан 3.

Задруге уређују односе међу својим члановима на принципима:

- а) добровољности и отворености према чланству,
- б) демократске контроле послова од чланова,
- в) учешћа чланова у расподјели користи и покрићу штете у раду,
- г) пословне аутономије и информисања чланова и
- д) сарадње међу задругама и бриге за заједништво.

Члан 4.

(1) Намјена задруге је заједничко коришћење свих средстава потребних за унапређивање и развој дјелатности задругара ради побољшања и повећања резултата те дјелатности.

(2) Задружним правилима утврђује се дјелатност задруге у области пољопривреде.

Члан 5.

(1) Зависно од циљева оснивања и потребних средстава за оснивање и пословање, задруге се оснивају и послују улозима и другим средствима задругара и других физичких или правних лица који нису чланови задруге у складу са уговором о оснивању и задружним правилима.

(2) Висина оснивачког улога одређује се уговором о оснивању и задружним правилима.

Члан 6.

Задруга се не може организовати као предузеће или други незадружни облик организовања, нити се може припојити или спојити с предузећем или другим правним лицем које није задруга.

II - ОСНИВАЊЕ ЗАДРУГЕ

Члан 7.

- (1) Задругу може да оснује најмање пет физичких лица која испуњавају услове предвиђене задружним правилима и која се баве пољопривредном дјелатношћу.
- (2) Оснивачи могу да буду домаћа и страна физичка лица, у складу са законом.
- (3) Лица из става 1. овог члана не могу бити чланови заједничког домаћинства.

Члан 8.

- (1) Оснивачки акт задруге је уговор о оснивању.
- (2) Уговор о оснивању задруге као оснивачки акт садржи одредбе о:
 - а) фирми и сједишту задруге,
 - б) именима, занимању и адреси оснивача, као и њихове јединствене матичне бројеве,
 - в) имену лица које ће обављати послове привременог директора задруге,
 - г) дјелатности задруге,
 - д) износу средстава потребних за оснивање задруге и начину обезбјеђења тих средстава,
 - ђ) износу и облику улога појединог оснивача или износу средстава појединог оснивача,
 - е) одговорности задругара за обавезе задруге,
 - ж) начину и року уплате,
 - з) начину сазивања и року у коме су оснивачи обавезни да сазову оснивачку скупштину, као и начину доношења одлука и
 - и) другим питањима значајним за оснивање задруге.

Члан 9.

- (1) Оснивачи задруге на оснивачкој скупштини већином гласова доносе задружна правила и бирају органе задруге.
- (2) Оснивачи који нису сагласни са задружним правилима могу до уписа задруге у судски регистар да откажу своје чланство писаним обавјештењем скупштини задруге.

Члан 10.

Задружна правила садрже одредбе о:

- а) фирми и сједишту задруге,
- б) дјелатности задруге,
- в) задружним принципима,
- г) статусним промјенама и престанку задруге,
- д) заступању и представљању задруге,
- ђ) условима и начину стицања статуса задругара,
- е) условима и начину престанка статуса задругара,
- ж) облику и износу улога које уписују задругари и року уплате улога или уношење средстава,
- з) начину и року уплате, односно уношењу средстава оснивача,
 - и) евиденцији имовине у задружној својини и својини Републике Српске,
- ј) одговорности задругара за обавезе задруге,
- к) осталим правима и обавезама задругара,
- л) расподјели добити и покривању губитка у пословању,
- љ) дијелу добити која се распоређује у обавезни резервни фонд,
- м) избору, опозиву и дјелокругу органа задруге,
- н) сазивању скупштине задругара, начину одлучивања скупштине задруге, избору, опозиву и правима и обавезама представника задругара, ако скупштину чине представници задругара,
- њ) враћању улога,
- о) задружној књизи,
- п) задружној ревизији,
- р) обавјештавању задругара и пословној тајни,
- с) међузадружној сарадњи и задружном образовању задругара,
- т) општим актима задруге и начину њиховог доношења и
- ђ) другим питањима значајним за пословање задруге.

Члан 11.

- (1) Задруга је правно лице.
- (2) Задруга се сматра основаном и стиче својство правног лица уписом Регистар пословних субјеката (у даљем тексту: регистар).
- (3) Пријава за упис у регистар се подноси Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге у року од 30 дана од дана одржавања оснивачке скупштине.
- (4) Уз пријаву за упис у регистар прилажу се:
 - а) оснивачки акт,
 - б) задружна правила,
 - в) записник са оснивачке скупштине,
 - г) доказ о извршеној уплати или уношењу удјела, односно средстава оснивача у складу са оснивачким актом и
 - д) друге исправе и докази у складу са овим законом и прописима којима се уређује упис у регистар.

III - ДЈЕЛАТНОСТ, СЈЕДИШТЕ И ФИРМА ЗАДРУГЕ

Члан 12.

- (1) Задруга може обављати сваку дјелатност за коју испуњава законом прописане услове.
- (2) Основна дјелатност задруге одређује врсту задруге из члана 2а. овог закона.
- (3) Основна дјелатност је она дјелатност која је, у складу са класификацијом дјелатности као таква одређена оснивачким актом и задружним правилима, уписана у регистар и утврђена од стране Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге.

Члан 13.

- (1) Сједиште задруге је мјесто у коме задруга обавља дјелатност, а ако се дјелатност обавља у више мјеста, сједиште задруге одређује се задружним правилима.
- (2) Сједиште се уписује у регистар.

Члан 14.

- (1) Фирма је назив под којим задруга послује.
- (2) Фирма садржи ознаку: "пољопривредна задруга", ознаку назива задруге, ознаку потпуне одговорности и сједиште задруге.
- (3) Право и обавезу да у фирми користе ознаку: "пољопривредна задруга" имају само задруге које су основане и које послују у складу са овим законом.
- (4) На захтјев надлежног органа, заинтересоване задруге или пољопривредног задружног савеза, суд који води регистар брисаће из регистра задругу ако утврди да није основана и не послује у складу са овим законом, а користи ознаку: "пољопривредна задруга".
- (5) Задруга може имати и скраћену ознаку фирме која садржи скраћену ознаку врсте задруге, ознаку: "пољопривредна задруга", ознаку назива и ознаку потпуне одговорности (п. о.).
- (6) Скраћена ознака задруге уписује се у регистар.

Члан 15.

- (1) Задруга у правном промету иступа у своје име и за свој рачун, у своје име и за рачун задругара или у име и за рачун задругара.
- (2) Послове из става 1. овог члана, задруга може под одређеним условима да склапа и са другим правним и физичким лицима (пословање са лицима која нису чланови).

Члан 16.

- (1) Задруга у правном промету одговара за своје обавезе свом својом имовином.
- (2) За обавезе које се нису могле измирити из имовине задруге, одговарају задругари солидарно, најмање износом свога улога, ако уговором о оснивању, односно задружним правилима није предвиђено да одговарају већим износом.
- (3) Задружним правилима утврђује се рок који не може бити краћи од годину дана, у коме задругар коме је престао статус, одговара за обавезе задруге настале за вријеме док је био задругар.

IV - СТИЦАЊЕ И ПРЕСТАНАК СТАТУСА ЗАДРУГАРА

Члан 17.

- (1) Задругар је физичко лице које се бави пољопривредном производњом и које у цијелости или дјелимично послује путем задруге, тј. лице које путем задруге продаје своје производе, односно услуге, набавља производе или користи услуге потребне за обављање своје дјелатности или на други начин непосредно учествује у остваривању циљева ради којих је задруга основана.
- (2) Статус задругара стиче се оснивањем задруге или приступањем задрузи.
- (3) Лица која приступе задрузи после оснивања имају једнак статус као и оснивачи задруге.

Члан 18.

- (1) Статус задругара после оснивања задруге стиче се на основу захтјева и приступне изјаве којом потписник прихвата права, обавезе и одговорности задругара, утврђене уговором о оснивању, односно задружним правилима.
- (2) Приступна изјава обавезно садржи: доказ о извршеној уплати, односно уношењу оснивачког улога или изјаву потписника да ће у одређеном року уплатити или унијети улог, и изјаву потписника да прихвата одредбе уговора о оснивању, односно задружна правила о одговорности за обавезе задруге и чињеницу да је упознат са обавезама задруге насталим прије потписивања приступне изјаве.
- (3) Додатна правила стицања статуса задругара и његових права и обавеза утврђују се задружним правилима.

Члан 19.

- (1) Одлуку о стицању статуса задругара доноси орган задруге одређен задружним правилима.
- (2) Задруга је дужна да у року од 30 дана од дана пријема захтјева за стицање статуса задругара писано обавијести подносиоца захтјева о прихватању или одбијању захтјева.
- (3) Подносилац захтјева чији је захтјев одбијен има право жалбе скупштини задруге у року утврђеном задружним правилима.
- (4) По прихватању захтјева за стицање статуса задругара, подносилац захтјева потписује приступну изјаву и тиме стиче статус задругара.

Члан 20.

- (1) Обавезе које преузима задругар учлањењем у задругу утврђују се задружним правилима.
- (2) Задружна правила могу предвидјети да један члан може учествовати са више од једног улога или да мора учествовати са онолико улога колико је предвиђено задружним правилима.

Члан 21.

Нико не може са истим имањем или истом дјелатношћу бити задругар у двије или више задруга истовремено.

Члан 22.

Статус задругара престаје иступањем из задруге, искључењем из задруге, смрћу задругара, преносом његових улога на другог члана пољопривредног газдинства или на неко треће лице које није члан његовог пољопривредног газдинства и престанком задруге.

Члан 23.

- (1) Задругар може да иступи из задруге на основу писане изјаве о иступању.
- (2) Статус задругара престаје даном кад задруга прими његову писану изјаву о иступању, ако задружним правилима није одређен отказни рок.
- (3) Ако задругар има доспјеле обавезе према задрузи, статус задругара престаје након извршења ових обавеза, али не прије истека отказног рока.
- (4) Ако задругар нема доспјелих обавеза према задрузи у моменту престанка статуса задругара, има право на исплату својих улога и добити остварене пословањем задруге, али нема права на имовину задруге.

Члан 24.

- (1) Задругар може бити искључен из задруге из разлога утврђених задружним правилима.
- (2) Одлуку о искључењу задругара доноси орган одређен задружним правилима и она мора бити образложена.

(3) Против одлуке о искључењу, задругар може поднијети жалбу надлежном органу задруге, у року утврђеном задружним правилима.

(4) Одлуку о жалби задругара надлежни орган задруге доноси у року утврђеном задружним правилима.

(5) Статус задругара престаје даном који је одређен одлуком о искључењу.

(6) Ако је против одлуке о искључењу задругар поднио жалбу, статус задругара престаје даном доношења одлуке о одбијању жалбе.

Члан 25.

(1) Статус задругара престаје смрћу задругара, а брише се из Књиге задругара и регистра на основу извода из Матичне књиге умрлих и одлуке коју доноси орган одређен задружним правилима.

(2) Насљедници умрлог задругара могу стећи статус задругара, с правима и обавезама умрлог задругара, на основу писаног захтјева и рјешења о наслеђивању ако испуњавају услове за стицање статуса задругара утврђене задружним правилима и овим законом.

(3) Лица из става 2. овог члана стичу статус задругара на основу одлуке коју доноси орган одређен задружним правилима.

(4) У случају када насљедници умрлог задругара не желе да стекну статус задругара или не испуњавају услове за стицање статуса задругара, имају право на исплату улога умрлог задругара на основу писаног захтјева и рјешења о наслеђивању.

Члан 26.

Даном престанка статуса задругара престају права и обавезе задругара, осим имовинских права и обавеза утврђених уговором о оснивању, задружним правилима и овим законом.

Члан 27.

(1) Задруга је дужна да уредно води и трајно чува књигу задругара.

(2) Књига задругара има карактер јавне исправе.

(3) У књигу задругара уписују се: име, презиме, јединствен матични број грађана, број личне карте и мјесто издавања, адреса становања, занимање задругара, датум стицања статуса задругара, облик и износ уписаних улога, датум и износ уплате, односно уношења улога, датум и начин престанка статуса задругара, датум враћања улога и други подаци од интереса за задругу одређени задружним правилима.

(4) Повјериоци задруге и друга лица која имају правни интерес могу тражити увид у књигу задругара.

Члан 28.

(1) Задругар може обављати стручне и друге послове у задрузи према својим стручним способностима, у складу са задружним правилима.

(2) За обављање стручних и других послова у задрузи, задруга може запослити лица која нису задругари или те послове повјерити другим правним и физичким лицима.

(3) Лице запослено у задрузи може постати задругар те задруге ако је то предвиђено задружним правилима.

V - УПРАВЉАЊЕ ЗАДРУГОМ И ОРГАНИ ЗАДРУГЕ

Члан 29.

(1) Задругом управљају задругари.

(2) У управљању задругом задругари имају једнако право гласа (један задругар - један глас).

Члан 30.

(1) Уколико је задружним правилима другачије прописано, у управљању задругом могућа је и пондерација права гласа, према количинским мјерилима (у односу на обим сарадње у задрузи), или по квалитетним мјерилима (у односу на врсту обавеза које има члан у сарадњи са задругом) или по уписаним улозима.

(2) Лимит у учешћу гласова појединог задругара у укупном броју гласова у скупштини преко 50 задругара, у складу са ставом 1. овог члана је максимално 5%.

(3) Задружним правилима може се предвидјети и мањи лимит.

Члан 31.

- (1) Органи задруге су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.
- (2) Предсједник скупштине, чланови управног одбора, директор задруге и чланови надзорног одбора бирају се на вријеме одређено задружним правилима, које не може бити дуже од пет година, уз могућност поновног избора.

Скупштина задруге

Члан 32.

- (1) Скупштину задруге чине сви задругари.
- (2) Скупштина задруге је надлежна да:
 - а) доноси задружна правила,
 - б) утврђује пословну политику задруге,
 - в) одлучује о статусним промјенама и престанку задруге,
 - г) усваја годишњи обрачун и извјештаје о пословању,
 - д) доноси програме и планове развоја,
 - ђ) одлучује о расподјели добити и покривању губитка,
 - е) одлучује о располагању задружном имовином,
 - ж) бира и опозива предсједника скупштине, предсједника и чланове управног одбора и предсједника и чланове надзорног одбора,
 - з) бира и разрјешава директора задруге,
 - и) доноси пословник о свом раду,
 - ј) одлучује о измјенама и допунама оснивачког акта,
 - к) одлучује о покретању поступка стечаја,
 - л) одлучује о покретању поступка ликвидације,
 - љ) одлучује о другим питањима утврђеним законом, уговором о оснивању и задружним правилима.

Члан 33.

- (1) Ако задруга има више од 100 задругара, задружним правилима може се одредити да се послови из надлежности скупштине задруге преносе на скупштину представника задругара, која се мора састојати од најмање 10 представника.
- (2) Представници задругара бирају се на вријеме које не може бити дуже од пет година, уз могућност поновног избора.
- (3) Број представника, вријеме на које се бирају, начин и поступак избора, као и питања која се односе на права и обавезе чланова скупштине представника задругара утврђују се задружним правилима.

Члан 34.

- (1) Скупштина задруге одржава се најмање једном годишње.
- (2) Задружним правилима уређује се сазивање сједнице скупштине задруге, начин одлучивања, начин рада и друга питања која се односе на рад и одлучивање скупштине.

Члан 35.

- (1) Кворум за рад и одлучивање скупштине чини већина од укупног броја задругара.
- (2) Ако на сједници скупштине постоји кворум, одлуке се доносе већином гласова од укупног броја присутних задругара.
- (3) Изузетно од става 2. овог члана, одлуке се доносе већином гласова од укупног броја чланова задруге када се на сједници скупштине одлучује о питањима из члана 32. став 2. т. а), в), е), ј), к) и л).

Управни одбор

Члан 36.

- (1) Управни одбор задруге састоји се од најмање три члана, који се бирају из реда задругара.
- (2) У задрузи са мање од 10 задругара не бира се управни одбор, а послове из надлежности управног одбора врши скупштина задругара.

Члан 37.

Управни одбор је надлежан да:

- а) спроводи пословну политику задруге,
- б) разматра и предлаже скупштини задруге усвајање годишњег обрачуна,
- в) усваја периодични обрачун,
- г) припрема приједлоге одлука за скупштину задруге и извршава одлуке скупштине,
- д) припрема извјештаје о пословању, билансу средстава и билансу успјеха и спровођењу пословне политике,
- ђ) предлаже расподјелу добити и начин покривања губитка,
- е) доноси инвестиционе одлуке у складу са оснивачким актом и задружним правилима,
- ж) доноси пословник о свом раду и
- з) обавља и друге послове одређене законом, уговором о оснивању и задружним правилима.

Члан 38.

- (1) Управни одбор може донијети одлуку ако сједници присуствује више од половине чланова.
- (2) Управни одбор доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова.
- (3) Сазивање сједнице, начин рада и друга питања која се односе на рад и одлучивање управног одбора уређују се пословником о раду управног одбора.

Члан 39.

- (1) Предсједник и чланови управног одбора одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују ако је та одлука донесена грубом непажњом или с намјером да се проузрокује штета.
- (2) Лица из става 1. овог члана не носе одговорност за штету ако су била против доношења одлуке и ако су издвојила своје мишљење у записник.

Надзорни одбор

Члан 40.

Надзорни одбор задруге састоји се од најмање три члана који се бирају из реда задругара.

Члан 41.

Надзорни одбор је надлежан да:

- а) врши надзор над законитошћу рада управног одбора и директора,
- б) прегледа периодичне и годишње обрачуне и даје мишљења да ли су сачињени у складу са прописима,
- в) даје мишљење да ли се пословне књиге и други документи задруге воде уредно и у складу са прописима, у коју сврху их може дати на вјештачење,
- г) прегледа и даје мишљење о извјештајима о пословању и билансима задруге који се подnose скупштини,
- д) разматра извјештаје ревизора и предлаже мјере за отклањање уочених неправилности,
- ђ) даје мишљење о приједлогу за расподјелу добити,
- е) обавјештава скупштину задруге, а по потреби и управни одбор и директора задруге, о резултатима надзора,
- ж) подноси скупштини задруге годишњи извјештај о свом раду,
- з) доноси пословник о свом раду и
- и) обавља и друге послове одређене овим законом и задружним правилима.

Члан 42.

- (1) Управни одбор и директор задруге дужни су да надзорном одбору дају обавјештења о пословању задруге и омогуће му несметан рад.
- (2) Надзорни одбор дужан је да захтијева сазивање сједнице скупштине задруге ако у вршењу надзора утврди да су повријеђени интереси задруге, а нарочито ако утврди теже неправилности у раду задруге.

Члан 43.

- (1) Надзорни одбор може одлучивати ако сједници присуствује више од половине његових чланова.

- (2) Надзорни одбор доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова.
- (3) Сазивање сједнице, начин рада и друга питања која се односе на рад и одлучивање надзорног одбора утврђују се пословником о раду надзорног одбора.

Директор задруге

Члан 44.

- (1) Директор задруге организује и води пословање задруге, заступа задругу, брине се о законитости и одговара за законитост рада задруге и обавља друге послове утврђене законом, оснивачким актом и задружним правилима.
- (2) Директор задруге може да буде разријешен дужности због губитка у пословању, кршења закона, неспособности, као и из других разлога утврђених задружним правилима.
- (3) Директор задруге сноси и материјалну одговорност за одлуке које је донио, а којима је задрузи нанесена материјална штета.
- (4) Директора задруге именује скупштина из редова задругара задруге или изван реда задругара путем јавног конкурса.
- (5) До избора новог директора задруге, скупштина задруге именује вршиоца дужности директора на период који не може бити дужи од годину дана.

Члан 45.

- (1) Предсједник скупштине, предсједник и чланови управног одбора, директор задруге и предсједник и чланови надзорног одбора не могу бити лица која су осуђена за кривична дјела против привреде и службене дужности.
- (2) Исто лице не може истовремено бити предсједник скупштине, предсједник и члан управног одбора и предсједник и члан надзорног одбора и директор задруге.

Члан 46.

- (1) Предсједник скупштине, предсједник и чланови управног и надзорног одбора и директор задруге не могу за свој или туђи рачун обављати дјелатност која спада у дјелатност задруге, нити могу бити запослени у другој задрузи, односно власници и запослени у предузећу или другом правном лицу које обавља исту или сличну дјелатност као задруга, осим ако то другачије не предвиђају задружна правила.
- (2) Ако предсједник скупштине, предсједник и члан управног и надзорног одбора или директор задруге прекрше забране из става 1. овог члана, задруга их може опозвати, односно разријешити дужности, а ако се забрана односи и на задругаре и поједине запослене, задруга их може искључити из задруге, односно изрећи им престанак радног односа.
- (3) Задружним правилима могу се прописати и друге мјере за случај да се прекрше забране из става 1. овог члана.

VI - ИМОВИНА ЗАДРУГЕ

Члан 47.

- (1) Имовину задруге чине: стварна права, имовинска права, новац и друге хартије од вриједности.
- (2) Имовина из става 1. овог члана не може се претварати у удјеле задругара, нити се на било који начин може ставити у незадружну функцију.
- (3) Задружна имовина формира се из удјела задругара који су унесени у имовину задруге, чланарине задругара, средстава остварених радом и пословањем и теретним правним пословима задруге.
- (4) Задруга у пословању може осим задружне имовине користити имовинска средства задругара, средства других домаћих и страних физичких и правних лица ако за коришћење има одговарајући правни основ.
- (5) Задруга која користи државну имовину или имовину стечену бестеретним правним послом од јединица локалне самоуправе, републичких органа или органа на нивоу Босне и Херцеговине, не може доносити одлуке о располагању том имовином а нарочито одлуке о: продаји, поклону, размјени, коришћењу, поравнању са повјериоцима, залози, хипотеци, гаранцији, давању у дугорочни закуп и

улагању те имовине у друга правна лица без писане сагласности Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

(6) Одлуке донесене у супротности са претходним ставом су ништавне.

(7) Задружна имовина - опрема, објекти и сл. када се не користи из економских разлога, може се продати или дати у закуп уз обавезу усмјеравања добијених финансијских средстава за набавку основних средстава за производњу.

Члан 48.

(1) Непокретности уписане у јавним евиденцијама као државна, односно друштвена својина с правом коришћења, управљања или располагања у корист задруге, након ступања на снагу овог закона, уписаће се као својина јединица локалне самоуправе (општина и град) на чијој територији се те непокретности налазе.

(2) Упис непокретности из става 1. овог члана, по захтјеву градоначелника града, односно начелника општине утврђује се рјешењем надлежне подручне јединице Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове.

(3) Захтјеви за издавање рјешења из става 2. овог члана уз које се прилажу земљишнокњижни и катастарски подаци о непокретностима из става 1. овог члана подносе се до 31. децембра 2011. године.

(4) Против рјешења из става 2. овог члана допуштена је жалба Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове.

Члан 48а.

(1) Јединице локалне самоуправе ће непокретности из члана 48. став 1. Закона уговором о закупу давати на коришћење задругама, другим правним лицима регистрованим за обављање дјелатности из области пољопривреде и физичким лицима која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава (РПГ) као носиоци комерцијалних газдинстава, која имају активан статус.

(2) Приоритет у закључивању уговора о закупу имају задруге које су биле досадашњи корисници непокретности, зависно од њеног временског коришћења, броја задругара и других услова.

(3) Ако нема заинтересованих задруга које су биле раније корисници непокретности, приоритет за закључивање уговора имају остале задруге у односу на друга правна и физичка лица.

(4) Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, уз сагласност Владе Републике Српске, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона доноси правилник којим се прописују услови и начин давања у закуп непокретности из члана 48. став 1. Закона.

Члан 49.

(1) Задруга користи имовину насталу по основу улога задругара, који је сваки члан задруге дужан унијети у задругу код оснивања задруге или приступања задрузи након оснивања.

(2) Улози задругара представљају покретне и непокретне ствари, новчана средства, хартије од вриједности и друга имовиска права.

(3) Улози задругара су:

а) оснивачки улог који подразумијева улог који задругари уносе у задругу приликом њеног оснивања, као и накнадним приступањем задрузи,

б) додатни улог је улог који задругар, у складу са задружним правилима, уноси у задругу током њеног пословања,

в) укупан улог је збир оснивачког улога и додатног улога за сваког појединачног задругара.

(4) Оснивачки улози задругара су једнаке вриједности.

(5) Најнижа вриједност појединачног оснивачког улога задругара и основног капитала задруге утврђује се уговором о оснивању.

(6) Укупни улози свих задругара чине основни капитал задруге, изражавају се у новчаном износу, уз књиговодствену ревалоризацију у складу са прописима којима се уређује вођење књиговодства и одлуком скупштине задругара.

(7) Основни капитал задруге може се, одлуком скупштине задруге, повећати на основу одлуке скупштине о прихватању додатног улога, и то:

а) оснивачким улозима нових задругара,

б) додатним улозима постојећих задругара,

в) приписивањем нераспоређене добити укупним улозима задругара.

(8) Основни капитал задруге може се смањити одлуком скупштине задруге, али не испод најнижег износа основног капитала утврђеног уговором о оснивању.

(9) Број и висина додатног улога задругара утврђују се задружним правилима.

(10) Ревалоризација из става 6. овог члана врши се повећањем номиналне вриједности постојећих улога или издавањем нових улога.

Члан 50.

Вриједност неовчаног улога из члана 49. овог закона споразумно процјењују оснивачи, а послије оснивања задруге, орган одређен задружним правилима.

Члан 51.

(1) Ако задругар уложи право својине на једну ствар или више ствари, у погледу одговорности за материјалне и правне недостатке ствари, у том случају примјењују се правила облигационог права.

(2) Ако задругар уложи право на употребу ствари, одговоран је за материјалне и правне недостатке ствари према правилима облигационог права.

Члан 52.

Улози се не могу враћати, залагати, нити бити предмет извршења за обавезе задругара за вријеме трајања статуса задругара.

Члан 53.

(1) По престанку статуса задругара валоризовани улози враћају се задругарима, односно њиховим насљедницима.

(2) Улози се насљедницима враћају у облику, на начин и у року који је утврђен овим законом и задружним правилима.

(3) Улози се не могу враћати прије него што задругар измири своје обавезе према задрузи.

Члан 54.

(1) Улози задругара воде се на име и недјељиви су.

(2) У задрузи се води регистар улога задругара изражен у новчаном износу, у који се задругари уписују хронолошким редом.

(3) За уписане улоге, задруга није обавезна давати вриједносне папире, него може издати сертификате за те улоге.

Члан 54а.

(1) Новчани износ као инвестициони улог у задругу може унијети физичко или правно лице (улагач) који није члан задруге, али је заинтересован за њено пословање.

(2) Износ, унос и поврат инвестиционог улога, право на профит остварен по основу инвестиционих улагања и друга питања уређују се задружним правилима и уговором између задруге и улагача.

(3) Инвестиционе улоге улагача задруга посебно води у пословним књигама.

(4) Задружним правилима се прописује да ли улагач може присуствовати сједницама органа управљања, износити мишљење о пословању задруге или о одлукама органа управљања, без права гласа.

VII - РАСПОДЈЕЛА ДОБИТИ И ПОКРИВАЊЕ ГУБИТКА

Члан 55.

(1) Добит у финансијском пословању задруге представља вишак прихода над расходима.

(2) Приходе које је задруга остварила по основу субвенција, као и од невладиних организација, задруга може искључиво користити за материјална улагања или за трајна обртна средства задруге.

Члан 56.

(1) Задруга је обавезна да у посебни резервни фонд из добити задруге сваке године уложи противвриједност од најмање 5% вриједности улога чланова задруге.

(2) Средства из става 1. овог члана акумулирају се све док се не достигну највиши износ имовине задруге при њеном оснивању.

(3) Средства из става 1. овог члана користе се за враћање задружних улога задругарима који излазе из задруге, уз претходно испуњен услов да одлазак из задруге не ремети њено добро пословање, не доводи је у позицију да не може да извршава обавезе према повјериоцима, те уколико то неће довести до смањења имовине задруге до износа од 49% у односу на имовину задруге при њеном оснивању.

Члан 57.

- (1) Осим законом утврђеног резервног фонда, задруга може задружним правилима предвидјети постојање других фондова.
- (2) Дио добити који задруга не унесе у фондове, најмање 30% издваја у развој задруге, а остатак добити расподјељује задругарима за исплату појединачне добити и друге намјене утврђене одлуком скупштине.
- (3) Задругар учествује у расподјели добити у складу са:
 - а) величином свог улога у вријеме доношења одлуке о расподјели добити и
 - б) обимом пословања који је извршио преко задруге у пословној години за коју се врши расподјела добити.
- (4) Начин расподјеле добити из става 3. овог члана уређује се задружним правилима у складу са законом.

Члан 58.

- (1) Задруга покрива губитак на терет обавезног резервног фонда.
- (2) Ако се губитак не може покрити из обавезног резервног фонда, покрива се из других фондова и средстава за друге намјене, а ако се не може покрити ни из тих средстава, губитак се покрива на терет улога.

Члан 59.

- (1) Задруга води пословне књиге и саставља и подноси рачуноводствене исказе и пословне извјештаје на начин прописан законом којим се уређује рачуноводство.
- (2) Задруга је обавезна да у свом пословном извјештају, односно у билансу стања исказе државну имовину која јој је дата на коришћење.
- (3) Ревизија рачуноводствених исказа задруге врши се у складу са законом којим се уређује ревизија.

VIII - ПРЕСТАНАК ЗАДРУГЕ

Члан 60.

- (1) Задруга престаје:
 - а) ако јој је изречена мјера забране обављања дјелатности због тога што не испуњава услове за обављање дјелатности, а у року одређеном у изреченој мјери не испуни те услове, односно не промијени дјелатност,
 - б) спајањем са другом задругом, припајањем другој задрузи, односно подјелом на више нових задруга,
 - в) истеком времена за које је основана, уколико је основана на одређено вријеме а скупштина задруге прије истека тог времена не одлучи да задруга настави пословање,
 - г) ако престану да постоје природни и други услови за обављање дјелатности,
 - д) ако се правоснажном одлуком суда утврди ништавност уписа у регистар,
 - ђ) одлуком скупштине задруге,
 - е) ако се број задругара смањи испод броја прописаног за оснивање задруге, а у року од шест мјесеци се не повећа до прописаног броја, о чему је задруга дужна да обавијести суд код кога је уписана у регистар,
 - ж) ако не обавља регистровану дјелатност дуже од двије године непрекидно,
- з) завршетком стечајног поступка и
- и) у другим случајевима утврђеним законом.
- (2) У случају из става 1. тачка ђ) овог члана скупштина задруге не може одлучити о престанку задруге ако се одређени број задругара, прописан задружним правилима прије доношења одлуке о престанку задруге, писано изјасни да задруга не престаје.
- 3) У случају из става 2. овог члана гласа се поименично, а за задругаре који су гласали за престанак задруге сматра се да су иступили из задруге.

Члан 61.

- (1) Задруга губи својство правног лица брисањем из судског регистра.

(2) У случају престанка задруге спајањем, припајањем или подјелом, имовина задруге преноси се на њене правне сљедбенике.

(3) У другим случајевима престанка задруге, послјје намирења повјерилаца и враћања улога задругарима, преостала задружна имовина преноси се Пољопривредном задружном савезу Републике Српске за оснивање нових задруга, који ту имовину може пренијети пословном пољопривредном задружном савезу основаном на територији на којој је било сједиште те задруге и користи се за оснивање нове задруге, односно за развој задруге на територији на којој је било сједиште те задруге.

IX - ПОЉОПРИВРЕДНИ ЗАДРУЖНИ САВЕЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 62.

(1) Пољопривредни задружни савез Републике Српске је самостална интересна и стручна пословна организација, који задруге оснивају ради унапређивања дјелатности задруга и заштите заједничких интереса.

(2) Пољопривредни задружни савез Републике Српске оснива се за територију Републике Српске.

Члан 63.

(1) Правилима Пољопривредног задружног савеза Републике Српске уређују се задаци, обавезе и одговорности, органи и њихов дјелокруг рада, начин избора, услови и начин опозива, мандати, начин представљања задруга пред надлежним органима, јавност рада, начин обављања стручних и других послова, као и друга питања од значаја за његов рад.

(2) Средства за рад Пољопривредног задружног савеза Републике Српске обезбјеђују се у складу с уговором о оснивању.

Члан 64.

Пољопривредни задружни савез Републике Српске обавља сљедеће послове:

- а) пружа стручну и другу помоћ при оснивању и унапређивању пословања задруге,
- б) заступа интересе задруга пред органима и организацијама и банкарским и другим финансијским организацијама у области задругарства,
- в) организује и подстиче стручно усавршавање, информативно-издавачку и промотивну дјелатност од интереса за унапређивање задругарства,
- г) доноси правила Пољопривредног задружног савеза Републике Српске,
- д) организује арбитражу и уређује начин њеног рада,
- ђ) прикупља податке потребне за вођење задружне статистике,
- е) обавља друге послове које му повјере задруге.

Члан 65.

Пољопривредни задружни савез Републике Српске, поред послова из члана 64. овог закона обавља и сљедеће послове:

- а) представља задруге у иностранству и остварује сарадњу са међународним задружним организацијама,
- б) организује Суд части и уређује начин његовог рада,
- в) обезбјеђује обављање задружне ревизије,
- г) стара се о унапређивању задругарства,
- д) води евиденцију о задругама (задружни регистар) и задружну статистику,
- ђ) доноси општа правила којима се уређује примјена задружних принципа и друга питања од значаја за пословање задруга,
- е) одлучују о преносу, односно давању на коришћење имовине која им је предата по престанку задруге, у складу са овим законом и
- ж) обавља друге послове прописане овим законом и правилима пољопривредног задружног савеза.

Члан 66.

(1) Пољопривредни задружни савез Републике Српске је правно лице које се уписује у регистар.

- (2) Уговором о оснивању утврђују се задаци, послови, фирма, сједиште и органи, стицање чланства и друга питања од интереса за оснивање Пољопривредног задружног савеза Републике Српске.
- (3) Пољопривредни задружни савез Републике Српске чини најмање двадесет задруга.

Члан 67.

Надзор над обављањем послова Пољопривредног задружног савеза Републике Српске из члана 65. овог закона обавља Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

X - ЗАДРУЖНА РЕВИЗИЈА

Члан 68.

(1) Задружна ревизија је ревизија примјене задружних принципа у задрузи, пословања задруге са задругарима и трећим лицима, имовинско-правних односа и међусобних односа задруге и запослених, као и примјене општих и задружних правила у погледу оснивања, организовања и цјелокупног пословања задруге.

Члан 69.

- (1) Задружна ревизија обавезна је за све задруге и може бити редовна и ванредна.
- (2) Редовна задружна ревизија обавља се најмање једном у двије године, а ванредна по одлуци органа задруге, односно на захтјев пољопривредног задружног савеза, надлежних органа управе, одређеног броја задругара утврђеног задружним правилима или повјерилаца задруге.
- (3) Редовну и ванредну задружну ревизију обавља Пољопривредни задружни савез Републике Српске, а ванредну задружну ревизију код задруга које користе имовину у државној својини може да обавља и Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске.
- (4) Ако се задруга не подвргне редовној задружној ревизији у року из става 2. овог члана, односно у року утврђеном одлуком или захтјевом за спровођење ванредне ревизије, задруга или пољопривредни задружни савез који спроводи ревизију, може да поднесе захтјев за престанак рада задруге.
- (5) Трошкове редовне задружне ревизије сноси задруга, а трошкове ванредне задружне ревизије - подносилац захтјева.
- (6) Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде у сарадњи са Пољопривредним задружним савезом Републике Српске прописује послове и правила за рад пољопривредних задружних ревизора, изузев послова и правила која се односе на ревизију из члана 59. став 3. овог закона.
- (7) Ревизорска служба Пољопривредног задружног савеза Републике Српске састоји се од главног пољопривредног задружног ревизора и ревизора.

Члан 70.

- (1) Задруга је дужна да ревизору стави на располагање исправе и документацију и пружи друге информације неопходне за обављање ревизије и састављање извјештаја о извршеној ревизији.
- (2) Пољопривредни задружни савез Републике Српске може да учествује у раду сједнице органа задруге, давањем одговора и мишљења о свим питањима која су предмет задружне ревизије.

Члан 71.

- (1) Ревизор је дужан да састави писани извјештај о обављеној ревизији.
- (2) Извјештај из става 1. овог члана садржи налаз и оцјену о питањима која су предмет задружне ревизије.
- (3) Извјештај о обављеној ревизији садржи образложење дате оцјене.

Члан 72.

- (1) Пољопривредни задружни савез Републике Српске дужан је да извјештај о обављеној ревизији, с примједбама и упутствима достави задрузи у којој је извршена ревизија.
- (2) Директор задруге дужан је да извјештај о ревизији стави на дневни ред:
 - а) заједничке сједнице управног и надзорног одбора,
 - б) на сједницу скупштине у складу са чланом 36. став 2. овог закона.
- (3) Записник са сједнице из става 2. тачка б) овог члана задруга је дужна доставити Пољопривредном задружном савезу Републике Српске у року од осам дана од дана одржавања сједнице.

(4) Задруга може доставити Пољопривредном задружном савезу Републике Српске приговор на извјештај о обављеној задружној ревизији у року од 15 дана од дана пријема извјештаја.

(5) Извјештај о обављеној задружној ревизији постаје коначан даном истека рока за достављање приговора, односно даном када задруга прими одлуку од органа одређеног задружним правилима Пољопривредног задружног савеза Републике Српске, о одбијању приговора.

Члан 73.

Задруга је дужна да у року од 60 дана од дана када је извјештај о обављеној ревизији постао коначан, обавијести Пољопривредни задружни савез Републике Српске о свом поступању по примједбама и упутствима из тог извјештаја.

Члан 74.

Ако Пољопривредни задружни савез Републике Српске на основу извјештаја о задружној ревизији утврди да постоји сумња да је учињено кривично дјело или прекршај, дужан је да надлежном органу поднесе пријаву за покретање поступка.

Члан 75.

Ако Пољопривредни задружни савез Републике Српске на основу извјештаја о обављеној задружној ревизији оцијени да су испуњени услови за ликвидацију задруге, подноси суду који води регистар пријаву за покретање поступка ликвидације задруге.

XI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

(1) Новчаном казном од 2.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај задруга:

а) ако обавља дјелатност за коју није регистрована и не испуњава прописане услове, или ако почне обављање дјелатности, обавља дјелатност или мијења услове њеног обављања прије него што надлежни орган донесе рјешење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређивања животне средине, као и други прописани услови (члан 12.).

б) ако се у року предвиђеном овим законом не подвргне редовној задружној ревизији (члан 69. став 2.).

в) ако не плати трошкове задружне ревизије (члан 69. став 5),

г) ако у року од 60 дана од дана кад је извјештај о обављеној ревизији постао коначан не обавијести Пољопривредни задружни савез Републике Српске о поступању по примједбама и упутствима из тог извјештаја (члан 73),

д) ако нема изабраног директора или вршиоца дужности директора (члан 44. ст. 4. и 5).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у задрузи новчаном казном од 200 до 1.000 КМ.

Члан 77.

(1) Новчаном казном од 2.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај Пољопривредни задружни савез Републике Српске ако не обезбиједи задружне ревизије - редовне и ванредне, у роковима утврђеним чланом 69. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у Пољопривредном задружном савезу Републике Српске новчаном казном од 200 до 1.000 КМ.

Члан 78.

(1) Новчаном казном од 1.000 до 5.000 КМ казниће се за прекршај задруга ако:

а) у својој фирми користи ознаку: "пољопривредна задруга", а није основана и не послује у складу са овим законом, или ако је основана и послује у складу са овим законом, а у својој фирми не користи ознаку: "пољопривредна задруга" (члан 14. став 3.),

б) уредно не води књигу задругара (члан 27. став 1.) и

в) по истеку рока предвиђеног овим законом не обавијести суд код којег је уписана у регистар да се број задругара смањио испод броја прописаног за оснивање задруге (члан 60. став 1. тачка е).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у задрузи, новчаном казном од 100 до 500 КМ.

XII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 79.

(1) Влада ће у року од мјесец дана од дана ступања на снагу овог закона формирати комисију за утврђивање имовине у државној својини у задругама, коју су задруге добиле на коришћење од бивших друштвено-политичких заједница по разним основама и овој комисији одредити задатке и рокове.

(2) Министар ће у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона донијети прописе из члана 69. став 6. овог закона.

Члан 80.

(1) Постојеће земљорадничке задруге дужне су да своју организацију, стање имовине, дјелатност и опште акте ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Ако је поступак оснивања или статусне промјене задруге и задружног савеза, као и поступак избора органа и доношења задружних правила и других општих аката задруга, односно задружног савеза био у току на дан ступања на снагу овог закона, завршиће се по одредбама овог закона.

(3) Задружни савез Републике Српске дужан је да се пререгиструје у Пољопривредни задружни савез Републике Српске, који је његов правни слиједник.

Члан 81.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о земљорадничким задругама ("Службени гласник Републике Српске", број 18/99).

Члан 82.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".